

6

Jaarverslag 2010
Functionaris ex. Art. 14 Wod NVI
(Dierproeven NVI in 2010)

Bilthoven, juni 2011

Nederlands Vaccin Instituut (NVI), Bilthoven

INHOUD	pp
1 Aanleiding	3
2 Jaarcijfers 2010	3
3 Environmental Enrichment project	8
4 Communicatie over dierproeven	9
5 Externe inspecties	9
6 Interne inspecties	10
7 Contacten met de vergunninghouder	10
8 Contacten met onderzoekers en medewerkers ex art 12	11
9 Beoordeling proefopzetten en bijeenkomsten DEC	11
10 Professionalisering Proefdierdeskundigen	12
11 Externe activiteiten/contacten	13

1.AANLEIDING

In overleg met de vergunninghouder van het NVI is besloten om vanaf 2008 het jaarverslag van de proefdierdeskundigen niet meer apart te laten drukken, maar alleen als PDF file te verspreiden, gelet op de hoge kosten voor de relatief beperkte oplage.

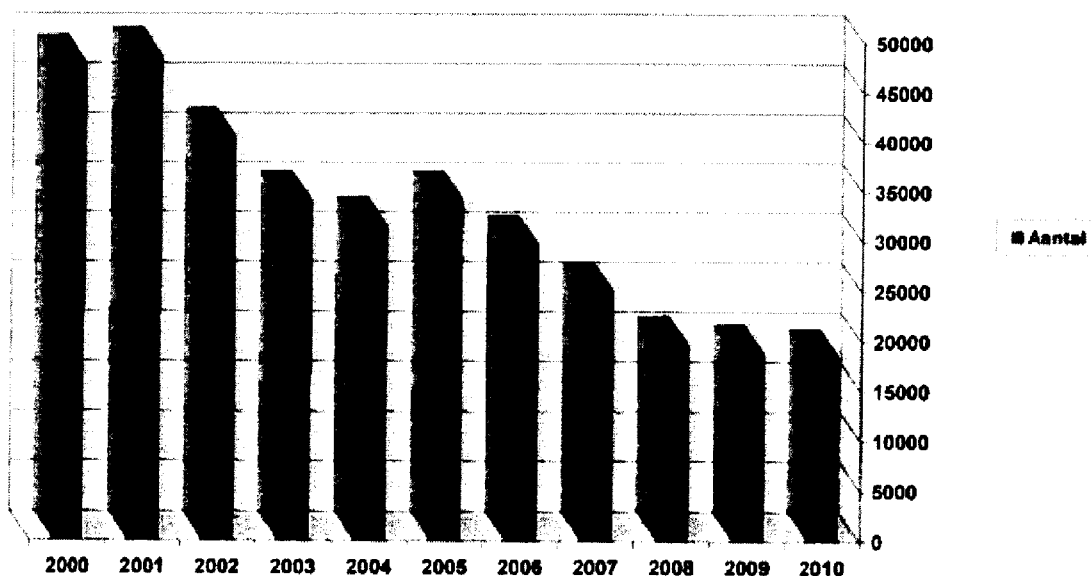
NB. Gezien het feit dat het aNVI en dus ook het GPL per 1 januari 2012 op zal houden te bestaan in de huidige constitutie, is dit mogelijkwerwijs het laatste jaarverslag van de proefdierdeskundigen in de huidige vorm.

2. JAARCIJFERS 2010

In 2010 is het aantal dierproeven binnen het NVI/RIVM nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2009. In 2009 ging het om 18.766 proeven (een dierpoef is een experiment met één enkel dier) voor het onderzoek op het NVI, in 2010 bedroeg dit aantal 18.450, dat wil zeggen een heel beperkte afname van 1,7 %. Het aantal dierproeven over de periode 2000-2010 is weergegeven in Tabel 1. Grafiek 1 laat een grafisch overzicht zien van het aantal dierproeven vanaf 2000. Deze grafiek laat een duidelijke trend van vermindering zien, met daarin korte intervallen met een beperkte stijging in het gebruik. De laatste paar jaren is er echter een stabilisatie in het aantal dierproeven opgetreden.

Jaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal	47.847	48.608	40.473	34.059	31.487	34.099	29.675	25.034	19.615	18.766	18.450

Tabel 1: Totaal overzicht proefdiergebruik NVI/RIVM: 2000-2010

Figuur 1: Overzicht aantal dierproeven NVI/RIVM: 2000-2010

Tabel 2 geeft een specificatie van de dierproeven naar doel van het onderzoek. Na een daling van het aantal dierproeven voor de categorie 'Productie en controle sera en vaccins' in de periode 2006-2009, is er weer een stijging opgetreden van 10% in 2010. Er is eveneens een stijging in de categorie geneesmiddelen onderzoek (2009:115; 2010:188, een toename van 39%).

De categorie 'Toxiciteitonderzoek' (2009:0, 2010:0) is 0 gebleven. Dit wordt mede veroorzaakt door een andere manier van indelen van het onderzoek in het registratie systeem (DPA), dit wordt nu ingedeeld bij wetenschappelijke vraag.

De dierproeven ten behoeve van diagnostisch onderzoek zijn gerelateerd aan een studie naar dierziekten (onderzoek naar de aanwezigheid van agentia in), die gecontinueerd is in 2010, maar langdurig is, dus nog niet als zodanig is afgesloten in het registratie systeem (DPA). Hierdoor worden de dieraantallen voor dit onderzoek niet geregistreerd in dit verslagjaar.

Voor de categorie 'Onderwijs en training' zijn er in 2010 wel dieren gebruikt voor het aanleren en het trainen van biotechnisch personeel in specifieke biotechnieken, de bijbehorende proefzet wordt echter pas afgesloten in het registratiejaar 2011.

Voor de categorie 'Wetenschappelijke vraag' is, na een toename in 2009, weer een afname waarneembaar in het aantal dierproeven, een trend die vóór 2009 ook al waarneembaar was (2009:6041; 2010:4273 een afname van 29 %).

Aantallen dieren	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Productie en controle sera en vaccins	38030	29186	26406	23915	21695	26246	24011	21855	15733	12530	13989
Geneesmiddelen onderzoek	164	26	267	106	0	0	51	104	122	115	188
Andere med. hulpmiddelen	128	143	42	8	0	84	0	0	0	0	0
Andere lijken	74	0	190	0	0	0	0	0	0	0	0
Toxiciteits onderzoek	637	890	400	186	2093	2484	804	180	0	0	0
Diagnostisch onderzoek	33	26	24	12	0	0	0	183	0	0	0
Onderwijs en training	66	16	69	0	24	0	102	80	55	80	0
Wetenschappelijke vraag	10744	18321	12943	9832	7675	5285	4707	2632	3705	6041	4273

Tabel 2: Totaal overzicht proefdieren-dierproefengebruik per soort onderzoek: 2000-2010

Een specificatie van de dierproeven naar diersoort in de periode 2010 is weergegeven in Tabel 3. Deze tabel laat in vergelijking met het voorgaande jaar een afname van het aantal cavia's, fretten*, konijnen, transgene muizen en ratten zien voor het onderzoek, en een toename van het aantal katoenratten ('andere knaagdieren'), muizen en vogels. In 2010 zijn er ook nieuwe onderzoeken gestart met varkens (minipigs) en adulte vissen (zebravissen).

Diersoort	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aap	25	21	35	8	3	10	63	42	12	0	0
Cavia	614	347	576	605	1173	1258	1260	1609	842	627	495
And. knaagdieren	66	53	124	147	129	453	173	241	228	214	455
Fret	0	0	0	0	0	0	95	184	194	563	191*
Herkauwer	8	9	5	5	2	1	1	5	3	4	3
Hond	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Andere vleeseter	0	0	0	0	0	0	0	8	0	43	0
Konijn	88	85	87	106	39	157	113	54	11	47	15
Muis	36688	31330	29030	23337	20336	23044	19328	16399	11819	8079	10178
Muis transgeen	3249	2746	2657	2031	2402	2573	1919	658	1933	1597	1252
Paard	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rat	5185	4569	3978	6679	5594	5651	6023	5810	4587	7561	5619
Varken (minipig)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Vis	1915	9440	3834	1132	1805	948	686	0	0	0	164
Vogel	7	7	6	8	3	3	8	23	5	30	68

Tabel 3: Totaaloverzicht proefdiergebruik per diersoort NVI/RIVM: 2000-2010

***bij fretten**: proefopzetten uitgevoerd met fretten in 2010 zijn door omstandigheden pas begin 2011 afgesloten in DPA (=dierproefadministratie van het GPL) en kunnen daardoor pas in het registratiejaar 2011 verwerkt worden (dit is zo ook afgesproken met

Dit betroffen in 2010: 9 proefopzetten met in totaal 320 fretten.

In totaal zijn er in 2010 dus 191 + 320=511 fretten gebruikt tbv wetenschappelijke vraag en is er dus in feite sprake van een geringe afname (-9,2%), mede veroorzaakt door het afronden van het onderzoek in fretten naar de ontwikkeling van 2009.

Begin 2009 heeft de directie van het NVI in overleg met de vergunninghouder besloten dat de makaken kolonie en de wetenschappelijke studies met niet-humane primaten moeten worden afgebouwd. Er is in overleg met de direct betrokkenen van het GPL, de vergunninghouder en de proefdierdeskundigen een plan van aanpak opgesteld voor de afbouw van de dieren.

In onderstaand overzicht is voor een aantal diersoorten de procentuele afname, resp. toename weergegeven in vergelijking met 2009, inclusief de belangrijkste reden voor de afname, resp. toename.

Diersoort	Afname/toename	Belangrijkste reden
Katoenratten (=and. knaagdieren)	+241 (+53%)	toename onderzoek
Muis (niet transgeen)	+2099 (+21 %)	vermeerdering dieren voor vaccincontrole testen
Varken	+ 9 (+100%)	start nieuw diemodel tbv toediening vaccin
Vogel	+ 38 (+ 56 %)	samenwerkingsverband derden; onderzoek
Vis	+164 (100%)	betreft een dierexperiment uitgevoerd met adulte vissen i.p.v. embryo's (en daardoor nu wel registratie plichtig)
Primaat	0 (0%)	stopzetten primatenonderzoek NVI, uitvoeren van op fretten i.p.v. primaten.
And. Vleeseter	0 (-100%)	samenwerkingsverband met derden, proefopzet afgerond in 2009
Cavia	-132 (-21%)	vermindering dieren voor vaccincontrole testen, met met name gebruikt voor ringstudies
Muis (transgeen)	-345 (-21%)	aantal langdurige nog lopende studies (nog niet afgesloten in DPA)
Rat	- 1942 (-26%)	2 vervolg projecten tbv worden afgesloten in DPA in 2011 en dan pas geregistreerd
Konijn	-32 (-68%)	aflopen onderzoeksprojecten (oa. kinkhoestvaccin) in 2009, geen vervolgonderzoek meer in 2010
*Fretten	- 372 (-66%)	afsluiting frettenstudies 2010 door omstandigheden pas ingevoerd in DPA systeem begin 2011 (betreft n=320 fretten) Worden in registratie van pas meegenomen.
2011		

Tabel 4 geeft een overzicht van de aan- en afvoer van proefdieren in 2010 binnen het NVI/RIVM. Adulte zebravissen werden voor het eerst weer gebruikt t.b.v. een nieuw experiment, daarnaast werd er ook mee gefokt.

In 2010 werden 29.167 dieren gespeend, wat circa 14 % meer is dan in 2009.

Dit betreft met name (genetisch gemodificeerde) muizen en ratten. Hiervan werden 6730 dieren als "overtollig" afgevoerd (Tabel 4). Dit is 23 % van de gespeende dieren, dat wil zeggen 3 % minder dan in 2009. Overtolligheid blijft een punt van zorg, maar blijkt moeilijk terug te brengen ondanks het bestaan van een gebruikersoverleg om vroegtijdig inzicht te krijgen in korte termijn behoeften.

Eigen kweek	Aanwezig		Aankoop		Afllevering				Euthanasie				Aanwezig	
	01-01-10												31-12-10	
	Fok	Vong	Trans	Art	Spec	Fok	Spec	Derde	Fok	Onge	Over	And	Fok	Over
	Uitcr	aan	gec	der	specif		imen			geint	toer	parten	Uitcr	aan
Transgene muis	463	661	0	99	9925	1359	1270	56	1001	7153	808	18	575	323
Muizen	516	686	0	0	11577	363	6348	48	564	0	4937	2	306	679
Ratten	155	772	0	0	5832	242	4901	24	219	0	740	30	172	675
Cavia	10	35	0	0	103	10	44	0	7	0	76	0	11	6
Konijn	19	50	0	0	201	24	53	0	27	0	143	0	10	23
Katoenrat	26	17	0	0	223	42	157	0	32	0	26	0	25	5
Apen	6	57	0	0	3	0	0	16	0	0	0	4	0	46
Vissen	1299	0	0	0	1303	0	164	38	590	0	0	0	1810	0

Tabel 4: Registratie aan- en afvoer van proefdieren binnen het NVI/RIVM in 2010

In de rapportage wordt elk jaar het aantal genetisch gemodificeerde dieren dat als ongeschikt werd afgevoerd gemeld. Met ongeschikt wordt bedoeld dat deze dieren niet de juiste genetische achtergrond hebben om de geplande dierproeven of fok mee uit te voeren. Het aantal genetisch gemodificeerde dieren die als ongeschikt werd afgevoerd in 2010 was 7153 (= 72% van de geboren dieren) tegen 53% in 2009.

Deze verhoging kan mede verklaard worden door de specifieke extensieve transgene fok t.b.v. het langlopende project, waarbij slechts een bepaald genotype geschikt is voor gebruik voor het dierexperiment.

In totaal werd in 2010 van de geboren genetisch gemodificeerde muizen 80,2 % ongebruikt ge-euthanaseerd (= ongeschikt + overtollig). Dit is een stijging ten opzichte van 2009, toen 70,6% ongebruikt werd afgevoerd.

De werkzaamheden ex.art 14 werden in 2010 uitgevoerd door

. In het onderstaande zal worden ingegaan op een aantal specifieke activiteiten van de art.14 functionarissen.

3. ENVIRONMENTAL ENRICHMENT PROJECT

Het project "Environmental Enrichment and Refinement at GPL", geïnitieerd en begeleid door beide proefdierdeskundigen, is in 2010 verder gecontinueerd.

Het project is gestart per 1 november 2007 met de aanstelling van

Een tweetal studentes heeft in 2008 ook aan het project meegewerkt; dit heeft geleid tot een drietal rapporten. Het project is inmiddels een lijnactiviteit van het GPL geworden en is zodoende een ongoing proces. Door het vertrek van de postdoc per 1 november 2008 naar een andere werkkring zijn minder mensen beschikbaar voor het onderzoek; er wordt voorsnog alleen gewerkt met stagiaires onder begeleiding van de proefdierdeskundige.

Dit project behelst 1) een studie m.b.t. het verbeteren van de huisvesting en kooiverrijking bij het Gemeenschappelijk Proefdier Laboratorium (GPL), waarbij vooral de nadruk ligt op de bijzondere laboratoriumdieren (niet humane primaten, fretten en katoenratten) en 2) een studie m.b.t. het vaststellen van humane eindpunten in onderzoek, waarbij bijzondere laboratoriumdieren als diemodel worden gebruikt, teneinde experimenten te verfijnen en het welzijn van de dieren te waarborgen.

Vanaf 2006 worden er bij het NVI fretten als proefdier gebruikt voor studies, met name ten behoeve van

Er is echter maar weinig onderzoek verricht naar de sociale activiteit, gedragskenmerken en de eisen die gesteld worden aan de huisvesting en verzorging in de proefdierfaciliteit van deze diersoort.

In de periode van februari tot juni 2009 hebben twee studenten (HBO-ers) een onderzoek opgezet en uitgevoerd naar de inventarisatie en optimalisatie van de huisvesting, verzorging en gedrag bij fretten bij het NVI tbv het Environmental Enrichment project.

Dit onderzoek bestond uit een literatuurstudie, inventarisatie van de huidige huisvesting en verzorging en een gedragsobservatie middels camera observatie van fretten. Dit onderzoek heeft ondermeer uitgewezen dat de dieren zeker 90% van de tijd slapend doorbrengen en dat de huidige huisvesting en verzorging weinig specifieke aanpassingen behoeft. Een VWA inspectie van de fretten in het kader van de regeling Huisvesting en Verzorging in juli 2009 bevestigde bovenstaand beeld en leverde geen aanvullende aanpassingen op.

In de periode van maart tot november 2010 heeft een student

onderzoek gedaan naar het welzijn van fretten in experimenten. Aan de hand van verschillende fysiologische parameters is er getracht een objectief waar te nemen humaan eindpunt vast te stellen in dit soort experimenten. Geconcludeerd kon worden dat met name lichaamstemperatuur statistisch een voorspellende waarde had voor de gezondheidsstatus van het dier en deze mogelijk gebruikt kan worden als objectief criterium bij het benoemen van het humaan eindpunt in dit soort experimenten.

4. WETENSCHAPPELIJKE TRENDANALYSE DIERPROEVEN

In opdracht van ZonMw is een analyse uitgevoerd van wetenschappelijke ontwikkelingen en trends op het gebied van dierproeven en alternatieven voor dierproeven. De studie is grotendeels uitgevoerd bij het

heeft een groot deel van de werkzaamheden voor rekening genomen. De studie bestond uit een uitgebreide literatuurstudie, interviews met deskundigen op het gebied van dierproeven en 3V alternatieven en een workshop. De studie is eind 2009 afgerond en een eindrapport is inmiddels gepubliceerd en is beschikbaar op de homepage van ZonMw: <http://www.zonmw.nl/nl/onderwerpen/alle-programma-s/dierproeven-begrensd>.

4. COMMUNICATIE OVER DIERPROEVEN

Landelijk heeft 2010 een beeld laten zien van toenemend (proef)dieractivisme. Dit heeft bij het NVI/RIVM geleid tot een verhoogde staat van alertheid op actuele ontwikkelingen betreffende acties en risico's. Een gezamenlijk beeld bij NVI en RIVM is van belang om op dezelfde wijze te communiceren en op te kunnen treden bij calamiteiten. In 2008 is dan ook een eerste aanzet gemaakt om de communicatie over proefdieren naar de buitenwereld en hoe te handelen bij calamiteiten op dit gebied te verbeteren tussen het NVI en RIVM. is hier bij betrokken, samen

met de afdeling communicatie van het NVI.

In 2009 is dit verder gecontinueerd door de vorming van een werkgroep "Communicatie Dierproeven", met medewerkers van zowel het RIVM als het NVI.

Tevens heeft uit naam van de vergunninghouder NVI een bijeenkomst bezocht over de Code Openheid Dierproeven. De directie beraadt zich nog over de wijze van openheid over dierproeven vanuit het NVI.

Door de EDEV (een dier een vriend) en ADC (anti dierproeven coalitie) is in 2009 en 2010 een aantal WOB verzoeken gedaan i.v.m. nadere informatie over het onderzoek bij het NVI met oa. niet humane primaten, honden en katten en het fokoverschot. Deze verzoeken zijn in overleg met de directie, vergunninghouder, proefdierdeskundige en de afdeling juridische zaken in behandeling genomen, verwerkt en beantwoord aan de aanvragers. Hierop is geen nadere reactie meer gekomen.

5. EXTERNE INSPECTIES

Vanuit de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) wordt het NVI extern geïnspecteerd in het kader van de naleving van de Wet op de Dierproeven (Wod). In het verslagjaar is het NVI vier maal geïnspecteerd door

van de VWA en eenmaal samen met collega

De inspecteur heeft ondermeer de huisvesting en verzorging van de landbouwhuisdieren in het weiland, de zebravissen en de geïnspecteerd.

Daarnaast is de afdeling bezocht en is een lopende proefopzet op deze afdeling uitgebreid bekeken en besproken met de betreffende art 9 functionaris.

Samen met zijn collega is eind 2010 nog een inspectie uitgevoerd bij de afdeling en is meegekeken of de

uitvoering van een conform de proefopzet werd uitgevoerd.

De nVWA kondigde begin 2010 aan dat er een nulmeting in dat jaar zou worden

uitgevoerd naar de invulling art 14 Wod door de vergunninghouders, gericht op het functioneren van de proefdierdeskundigen, waarbij vooral de rol van de vergunninghouder bij de invulling/ondersteuning van het werk van de proefdierdeskundige wordt onderzocht. Het betreft een nulmeting in het kader van risicogebaseerd toezicht.

NB. Deze nulmeting is uiteindelijk in april 2011 bij het GPL uitgevoerd met als eindoordeel "goed".

Naast de bezoeken van de inspectie aan het NVI is op *ad hoc* basis contact met de inspectie geweest over proefdieraangelegenheden zowel tijdens bijeenkomsten als telefonisch dan wel per e-mail. De jaarlijkse proefdierregistratie is door de proefdierdeskundige op tijd (voor 15 maart) naar de nVWA verzonden.

In 2010 is er een aantal inspecties geweest van externe opdrachtgevers van het GPL, waarbij de proefdierdeskundige was betrokken.

Dit betrof oa. een animal welfare inspectie naar de huisvesting en verzorging van de fretten en het bijwonen van de uitvoering van een dierexperiment met fretten. Daarnaast heeft de proefdierdeskundige een uitgebreide vragenlijst beantwoord met specifieke vragen t.a.v. welzijn, huisvesting en verzorging en kwaliteitssystemen. Het eindoordeel van deze externe inspectie was "goed".

In bijzijn van de proefdierdeskundige van het NVI en de QA-officer van heeft ook een goed bevonden externe inspectie uitgevoerd van de uitvoering van een dierexperiment.

6. INTERNE INSPECTIES

De bezoekfrequentie van interne inspecties van de art. 14 functionaris aan alle afzonderlijke dierafdelingen van het GPL is minimaal 2 x/jaar. Aan de hand van de daarbij geconstateerde bevindingen kan de frequentie (indien nodig) verder worden geïntensiveerd.

In de verslagperiode is er een twintigtal interne inspecties door de proefdierdeskundige uitgevoerd aan de diverse proefdierafdelingen van het GPL, hiervan zijn de verslagen gemaakt en indien van toepassing is een actiepuntenlijst t.b.v. de medewerkers bijgevoegd. Alle geconstateerde knelpunten zijn inmiddels verholpen.

In 2010 is gestart met reguliere interne inspecties en verslaglegging door de proefdierdeskundige van de uitvoering van lopende dierexperimenten. Bij 16 experimenten is dit uitgevoerd, variërend van meekijken met nieuwe technieken (oa. zebravissen), en lopende technieken (hartpunctie ratten, en bloedafname fretten) tot huisvesting en verzorging van nieuwe proefdiersoorten voor het GPL

7. CONTACTEN MET DE VERGUNNINGHOUDER

In het verslagjaar is er meerdere keren overleg geweest tussen de art.14 functionarissen en de vergunninghouder. Zaken die hierbij aan de orde kwamen waren onder andere het proefdiergebruik NVI/RIVM in 2009/2010, stand van zaken specifieke onderzoeksprojecten, inventarisatie proefdierhuisvesting GPL (nieuwe

Europese richtlijnen), proefdierregistratie 2009, VWA inspecties en ondernomen acties bij GPL, openbaarheid en Code Openheid, proefdieractivisten, afbouw gebruik niet humane primaten en visie vergunninghouder op aantallen en huisvesting hiervan, afhandeling WOB verzoeken, toekomst GPL, Environmental Enrichment project, Revisie Council Directive 86/609 etc.

8. CONTACTEN MET ONDERZOEKERS EN MEDEWERKERS EX.ART.12

Contacten verliepen in 2010 veelal op *ad hoc* basis, onder andere naar aanleiding van vragen of opmerkingen ten aanzien van ingediende projectvoorstellen resp. proefopzetten of lopende dierexperimenten. Op deze wijze is in 2010 met een groot deel van de art 9. functionarissen binnen het NVI/RIVM contact geweest. Een selectie van onderwerpen die in de verslagperiode aan de orde is gekomen, wordt hieronder aangegeven:

- *verbeteren van de inhoud van proefopzetten voorafgaand aan de DEC toetsing
- *inschatting ongerief t.a.v. bepaalde proefopzetten
- *methode van analgesie/anesthesie
- *verbeteren van biotechnische procedures
- **problematiek van ontbreken van kieuwdeksels bij meerdere zebravissen
- *meekijken met meerdere experimenten
- *advies t.a.v. huisvesting en verzorging (nieuw diersmodel)

Contacten met stagiaires (ex. Art. 12 en 9) bestonden uit het geven van informatie over de functie en werkzaamheden van de proefdierdeskundigen en/of het begeleiden en beoordelen van stages zelf.

9. BEOORDELING PROEFOPZETTEN & BIJEENKOMSTEN DEC

In de database Dierproef Administratie (DPA) wordt het dierexperimenteel onderzoek binnen het NVI/RIVM beschreven in proefopzetten. In 2010 werden in totaal 226 proefopzetten ter advisering aangeboden aan de DEC. Dit betekent een lichte daling ten aanzien van 2009, toen het om 266 proefopzetten ging. Voorafgaand aan het advies van de DEC zijn alle proefopzetten door de art. 14 functionaris beoordeeld. Deze beoordeling wordt vastgelegd in de database DPA. In de verslagperiode is de DEC 11 maal bijeen geweest en zijn er 12 schriftelijke rondes geweest. De proefdierdeskundigen zijn adviseurs van de DEC en in die hoedanigheid is ten minste één van de proefdierdeskundigen aanwezig bij de DEC vergaderingen. Het jaarverslag van de DEC wordt door de secretaris van de DEC-NVI separaat aan de nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit toegestuurd.

is lid van de

Medio 2007 is er gestart met de instelling van een die alle nieuwe proefopzetten met niet-humane primaten toetst voorafgaand aan de DEC toetsing.
aangesteld als secretaris van deze commissie. In 2010 is bij deze commissie één proefopzet beoordeeld, dit betrof alleen de sectie van een klein aantal dieren ten behoeve van onderzoek; deze proefopzet zal in 2011 worden afgerond.

10. PROFESSIONALISERING PROEFDIERDESKUNDIGEN

Binnen de beroepsgroep proefdierdeskundigen is professionalisering een speerpunt geworden sinds het verschijnen van het rapport "Noodzakelijk kwaad: Evaluatie Wet op de dierproeven" (2005). In het kader hiervan wordt er meer aandacht besteed aan specifieke trainingen (mediatraining, audittraining) en is in 2010 een finale versie van de Beroepscode Proefdierdeskundigen opgesteld, waaraan alle proefdierdeskundigen zich zullen houden. Naast de Beroepscode is ook een Handboek gemaakt; dit moet gezien worden als een 'achtergrond-document' bij de code, op basis waarvan de taken en verantwoordelijkheden van de proefdierdeskundige bij zijn/haar vergunninghouder op instituut-specifieke manier besproken en eventueel vastgelegd kan worden.

Voor alle proefdierdeskundigen worden halfjaarlijkse bijeenkomsten gehouden waarbij het accent ligt op onderlinge informatie-uitwisseling en wordt er in het kader van de permanente educatie dieper ingegaan op een aan proefdieren gerelateerd thema. In 2010 betroffen deze thema's: 1) wettelijk verplichte dierproeven, waarbij een presentatie heeft verzorgd met als titel "*Wettelijk verplichte dierproeven binnen vaccin onderzoek en mogelijkheden voor alternatieven*" en 2) studies bij vissen en kikkervissen.

Ook is er ruimte tijdens deze bijeenkomsten ingeruimd voor externe deskundigen en/of vertegenwoordigers van de overheid, betrokken bij het toezicht op de Wod (b.v. informatie op gebied van wetgeving en beleidsvoornemens)

Met ingang van 2008 is een oude traditie hersteld en wordt één van de bijeenkomsten weer gehouden op een locatie van een vergunninghouder. Hieraan wordt dan tevens een rondleiding gekoppeld aan de proefdierfaciliteiten ter plaatse. In 2010 werd er een rondleiding verzorgd door

De Commissie Beroepsgroep Proefdierdeskundigen, waarvan de secretaris is, is als stakeholder betrokken bij de eind 2010 door de georganiseerde stakeholdersbijeenkomsten ivm implementatie van de nieuwe EU proefdierwetgeving (directive 2010/63/EU).

Er is een ad-hoc commissie vanuit de beroepsgroep samengesteld om hiervoor input te kunnen geven en als aparte stakeholder een standpunt te kunnen bepalen neemt deel aan deze ad-hoc commissie vanuit de beroepsgroep.

11. EXTERNE ACTIVITEITEN/CONTACTEN

Naast de werkzaamheden als art.14 functionaris binnen het NVI/RIVM zijn de proefdierdeskundigen betrokken geweest bij een aantal instituutsoverstijgende activiteiten.

- In de verslagperiode is 1 bijeenkomst geweest.
- In de verslagperiode zijn er 4 bijeenkomsten geweest;
- In de verslagperiode zijn er vier bijeenkomsten geweest.
- In de verslagperiode is de Mirror Group 2 x bijeen geweest.
- In het verslagjaar is er 1x een bijeenkomst geweest.
- In de verslagperiode is de commissie 1 x bijeen geweest.
- In de verslagperiode is er 1 bijeenkomst van bijgewoond.

Bilthoven, juni 2011

Art. 14 functionarissen NVI